

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1104-394

Chișinău

02 / 07 / 2013

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

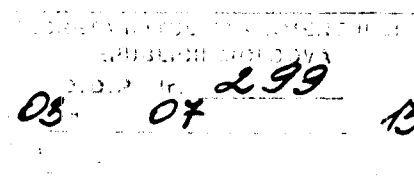
Se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.297-XIV din 24 februarie 1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 449 din 28 iunie 2013.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Justiției.

Anexă: Hotărârea Guvernului în limbile de stat și rusă -2 ex.;
Proiectul de lege în limbile de stat și rusă -1 ex.;
Nota informativă la proiect în limbile de stat și rusă-1 ex.

Secretar general al Guvernului

Victor BODIU

Ex. V. Laur, tel: 250-254

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 449

din 28 iunie 2013

Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
și completarea Legii nr.297-XIV din 24 februarie 1999 cu privire
la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificare și completarea Legii nr.297-XIV din 24 februarie 1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție.

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr.297-XIV din 24 februarie 1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 297-XIV din 24 februarie 1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 39-41, art. 171), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. În tot textul legii, cuvintele „oficiul forței de muncă”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „agenția pentru ocuparea forței de muncă”, la formele gramaticale corespunzătoare.

2. Articolul 1 va avea următorul cuprins:

„Articolul 1. Obiectul și sfera de reglementare

Prezenta lege stabilește bazele juridice ale acordării asistenței garantate de stat și susținerii persoanelor eliberate din locurile de detenție în adaptarea lor în societate, determină politica de stat în domeniul tutelei postpenitenciare, reglementează condițiile juridice ce țin de protecția socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, precum și competența autorităților publice în domeniul respectiv.”

3. Se completează cu articolul 1¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 1¹. Principiile generale în domeniul adaptării sociale a persoanelor eliberate din locurile de detenție

Prezenta lege se bazează pe următoarele principii:

- a) asigurarea protecției, realizarea și respectarea drepturilor persoanelor eliberate din locurile de detenție;
- b) crearea sistemului de stat și unicitatea politicii de stat în domeniul tutelei postpenitenciare;
- c) acordarea asistenței garantate de stat și susținerea persoanelor eliberate din locurile de detenție în adaptarea lor în societate.”

4. La articolul 4 litera c), cuvintele „organizațiilor, asociațiilor obștești, organizațiilor religioase, a unor cetățeni aparte” se substituie cu cuvintele „organizațiilor comerciale și a societății civile”.

5. Articolul 5:
la litera c), cuvintele „servicii de patronaj,” se exclud;
la litera d), cuvîntul „organizațiilor” se substituie cu cuvintele „organizațiilor comerciale și societății civile”.

6. La articolul 6 alineatul (2), cuvintele „ , asociațiilor obștești, organizațiilor religioase și a unor cetățeni aparte” se substituie cu cuvintele „și a societății civile”.

7. Articolul 7 va avea următorul cuprins:
„Articolul 7. Sistemul de stat de tutelă postpenitenciară. Coordonarea activității postpenitenciare

(1) În scopul coordonării, optimizării conlucrării organelor din domeniul tutelei postpenitenciare și eficientizării procesului de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, bunei desfășurări a muncii lor, înfăptuirii controlului asupra comportamentului persoanelor în cauză, se creează un sistem de stat de tutelă postpenitenciară în vederea promovării politicii sociale a statului.

(2) Autoritățile de bază ale sistemului de stat din domeniul tutelei postpenitenciare sînt:

a) Consiliul național de coordonare a activității de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție;

b) Serviciul de probațiune.

(3) Consiliul național de coordonare a activității de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție se instituie pe baze obștești pe lângă Guvern. Organizarea și funcționarea Consiliului menționat sînt reglementate prin Regulament, aprobat de Guvern.

(4) Componenta nominală a Consiliului național de coordonare a activității de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție se stabilește prin hotărîre de Guvern.

(5) Serviciul de probațiune acordă asistență, susținere și consiliere persoanelor eliberate din locurile de detenție, asigură reintegrarea lor socială, în conformitate cu legislația în vigoare.”

8. La articolul 8:

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) stabilirea de contacte preliminare și coordonarea activităților între penitenciare și agențiile pentru ocuparea forței de muncă în vederea soluționării problemelor ce țin de plasarea acestora în cîmpul muncii.”;

se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) acordarea de asistență și coordonarea activităților între instituțiile penitenciare și serviciul de probațiune prin elaborarea și implementarea programelor de reintegrare a acestora în societate pînă la eliberarea lor din detenție.”

9. La articolul 9:

în titlu, cuvintele „asociațiilor obștești” se substituie cu cuvintele „societății civile”;

în conținutul articolului, cuvintele „unii cetățeni aparte” se substituie cu cuvîntul „cetățenii”.

10. Articolul 11 alineatul (1):

cuvintele „Serviciul de stat pentru utilizarea forței de muncă” se substituie cu cuvintele „Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă”;

se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) asigurarea protecției sociale în caz de șomaj.”

11. La articolul 12:

cuvintele „cu privire la utilizarea forței de muncă” se substituie cu cuvintele „în domeniul ocupării forței de muncă”;

cuvintele „Serviciului de stat pentru utilizarea forței de muncă se substituie cu cuvintele „Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă”;

după cuvintele „agenția pentru ocuparea forței de muncă” se introduc cuvintele „de la locul de trai ales”.

12. La articolul 13 alineatul (2), cuvîntul „oficiul” se substituie cu cuvîntul „agenția”.

13. La articolul 14:

după cuvintele „Agenții economici” se introduc cuvintele „, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare,”;

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) crearea pentru acestea a locurilor de muncă și asigurarea condițiilor necesare cu respectarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă”.

14. La articolul 15 alineatul (3), cuvintele „contractului de muncă” se substituie cu cuvintele „contractului individual de muncă”.

15. Articolul 15¹ alineatul (1) se completează în final cu textul „, iar la eliberarea repetată din locurile de detenție, condamnatul beneficiază de o indemnizație unică în mărimea minimului de existență pe țară pentru anul precedent”.

16. La articolul 16:

titlul articolului va avea următorul cuprins:

„Articolul 16. Asistența medicală garantată de stat”;

în textul articolului, cuvintele „în condițiile legii” se substituie cu cuvintele „în condițiile Legii nr. 1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală”.

17. Articolul 17:

în titlul articolului, cuvântul „Amenajarea” se substituie cu cuvântul „Asigurarea”;

cuvintele „de vîrstă înaintată, precum și invalizii de gradele I și II” se substituie cu cuvintele „în etate, precum și persoanele cu dizabilități severe și accentuate”;

cuvintele „se repartizează de către organele protecției sociale în instituțiile sociale ale Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei” se substituie cu cuvintele „beneficiază de servicii și prestații sociale în conformitate cu prevederile legislației”.

Art. II. – Guvernul, de la data intrării în vigoare a prezentei legi, în termen de 3 luni:

va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi;

va aproba Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei guvernamentale pentru coordonarea activității de resocializare a persoanelor eliberate din locurile de detenție.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 297-XIV din 24 februarie 1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 297-XIV din 24 februarie 1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție a fost elaborat de către Ministerul Justiției în comun cu Oficiul central de probațiune

În anul 1999, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.297-XVI din 24 februarie 1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, care are ca obiective de bază susținerea persoanelor eliberate din locurile de detenție în vederea adaptării lor în societate după eliberare și crearea unui sistem de stat de tutelă postpenitenciară.

În contextul celor expuse, precum și întru executarea punctului 6.5.1 subpunctul 2 și punctului 6.5.3 subpunctul 1 din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr. 6 din 16 februarie 2012 și reeșind din necesitatea aducerii legislației din domeniul probațiunii postpenitenciare în concordanță cu actele normative în vigoare au fost formulate modificări la Legea cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție.

Modificarea în tot cuprinsul Legii cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție a denumirii Serviciului de stat pentru ocuparea forței de muncă în Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și a oficiului forței de muncă în agenția pentru ocuparea forței de muncă este dictată de faptul că, prin Hotărîrea Guvernului nr. 832 din 14 iulie 2003 cu privire la reorganizarea Serviciului de stat pentru utilizarea forței de muncă, Serviciul respectiv a fost reorganizat în Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, iar oficiile forței de muncă teritoriale în agenții pentru ocuparea forței de muncă.

Articolul 28 din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative prevede că, dispozițiile generale ale actului legislativ sînt prevederile care determină obiectul, scopul și sfera lui de aplicare el orientează întreaga reglementare, iar în cazul actelor legislative de maximă importanță și cu un conținut specific, dispozițiile generale se expun, de regulă, sub formă de principii. Avînd în vedere importanța actului legislativ în domeniul adaptării sociale a persoanelor eliberate din locurile de detenție, precum și impactul normelor și prevederilor legii pentru persoanele eliberate din locurile de detenție și societate, articolul 1 a legii supuse modificării a fost expus în redacție nouă prin stabilirea expresă a normelor ce statuează obiectul și sfera de reglementare. Din aceleași considerente expuse mai sus, legea în cauză a fost completată cu un articol nou care identifică principiile generale în domeniul adaptării sociale a persoanelor eliberate din locurile de detenție, acestea fiind: asigurarea respectării drepturilor la adaptarea socială a persoanelor eliberate din

locurile de detenție, crearea sistemului de stat și unicitatea politicii de stat în domeniul tutelei postpenitenciare, acordarea asistenței garantate de stat și susținerea persoanelor eliberate din locurile de detenție în adaptarea lor în societate după eliberare.

Adaptarea socială a persoanelor eliberate din detenție este o problemă a întregii societăți. Cu cât va exista o implicare mai amplă a societății civile în procesul respectiv, cu atât rezultatul obținut va corespunde mai mult obiectivelor trasate în actele normative care reglementează domeniul dat. În vederea coordonării activității tuturor subiecților implicați în procesul de probațiune, persistă necesitatea creării, în acest sens, a unui organ de nivel **guvernamental**. Probațiunea postpenitenciară are drept scop acordarea de asistență și de susținere a persoanelor eliberate din locurile de detenție, reintegrarea lor socială, iar factorul uman este determinant pentru activitatea de reintegrare, ori coordonarea activității postpenitenciare prin crearea Consiliului Național de coordonare a activității de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție constituie un factor important în adaptarea acestora în societate. Astfel, prin prisma celor menționate, atricolul 7 a fost expus în redacție nouă prin instituirea autorităților ce coordonează activitățile de adaptare a persoanelor în cauză. Prin Hotărîrea Guvernului nr. 736 din 03.10.2000 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, Oficiul de probațiune a trecut din subordinea Departamentului Instituțiilor Penitenciare în subordine directă a Ministerului Justiției. La momentul actual Ministerul Justiției elaborează o serie de modificări la actele legislative în domeniul probațiunii, și în special, ce tin de organizarea și funcționarea organelor de probațiune. În urma modificărilor în cauză Oficiul de probațiune va fi redenumit în Serviciul de probațiune. În contextul celor menționate, articolul 7 a fost redactat.

Avînd în vedere că, prin Legea nr. 8-XVI din 14 februarie 2008 cu privire la probațiune sau instituit organele de probațiune care nemijlocit au în atribuțiile sale funcționale adaptarea și susținerea persoanelor eliberate din locurile de detenție, pentru preîntîmpinarea săvîrșirii de noi infracțiuni, a dispărut necesitatea ceării de către administrația publică locală și funcționării serviciilor teritoriale de patronaj. Mai mult ca atît, serviciile teritoriale de patronaj în practică nu au fost create de către autoritatea publică locală, iar dacă au fost create au fost instituite într-un număr foarte mic și nu au activat, motiv ce a determinat efectuarea modificării articolului 5 prin excluderea din litera c) a serviciilor de patronaj, iar litera d) al articolului respectiv pentru o interpretare mai precisă a fost completată cu cuvintele „comerciale și societății civile”, care în teritoriu coordonează activitatea și colaborează cu organele autorităților publice locale.

Întru interpretarea corectă și precisă a normei a fost modificată lit. b) al articolului 8, iar completarea articolului în cauză cu o nouă literă c) a apărut din necesitatea aducerii acestuia în concordanță cu prevederile art. 12 din Legea nr. 8-XVI din 14 februarie 2008 cu privire la probațiune.

Dispozițiile articolului 9 statuează că, asociațiile obștești, organizațiile religioase, fondurile de caritate și cetățenii contribuie la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, respectiv prin natura s-a juridică organele în cauză fac parte din categoria societății civile, prevedere de care sa ținut cont la modificarea titlului și a alineatului unic al articolului 9.

Completarea articolului 11 cu o nouă literă e) este efectuată întru asigurarea *dreptului* persoanelor eliberate din locurile de detenție cu măsuri de protecție socială în caz de șomaj, atât de necesară în procesul de reabilitare și resocializare a acestora. Asigurarea dreptului în cauză este unul din obiectivele principale a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, prevăzut în punctul 8 a Hotărârii Guvernului nr. 832 din 14 iulie 2003 cu privire la reorganizarea Serviciului de stat pentru utilizarea forței de muncă

Litera a) al articolului 14 a fost expusă în redacție nouă, deoarece pe lângă faptul că, agenții economici participă la *angajarea* persoanelor eliberate din locurile de detenție, tot ei, în mod obligatoriu trebuie să asigure locul de muncă cu condițiile necesare în ceea ce privește respectarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă.

Codul muncii stabilește în normele sale că angajarea în serviciu fie pe perioadă determinată sau nedeterminată se face în baza *contractului individual de muncă* încheiat în scris între salariat și angajator. Modificarea alineatului (3) al articolului 15 a fost operată întru aducerea normei din legea supusă modificării în concordanță cu legislația din domeniul muncii.

Prin Legea cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție, legiuitorul a stabilit că, persoanele care au executat pedeapsa închisorii la eliberarea din locurile de detenție beneficiază de o indemnizație unică în mărime de 75% din salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent. Instituind o asemenea plată pentru persoanele care se eliberează din penitenciar după executarea definitivă a pedepsei statul și-a propus să faciliteze integrarea și adaptarea foștilor condamnați la prima etapă a perioadei post-eliberare. Această sumă este unica sursă de existență și foarte importantă pentru persoanele ce se eliberează din detenție. Însă, deseori apar interpretări discriminatorii a prevederilor art. 15¹ nefiind achitată indemnizația în cauză sub pretextul că este „unică”, iar condamnaților care au ispășit **repetat** pedeapsa cu închisoarea și cărora autoritățile penitenciare le refuză achitarea indemnizațiilor de eliberare din penitenciar se adresează în judecată pentru achitarea sumei respective. Instanțele judecătorești dau câștig de cauză condamnaților care au ispășit **repetat** pedeapsa cu închisoarea și cărora nu li se achită suma (indemnizația unică). Centrul pentru Drepturile Omului a examinat petiții în care se invocă interpretarea greșită a prevederilor art. 15¹ prin neachitarea indemnizației în cauză.

Achitarea indemnizației doar pentru condamnații care au ispășit pentru prima dată pedeapsa privativă de libertate reprezintă o normă cu caracter discriminatoriu, în raport cu condamnații care au ispășit **repetat** o pedeapsă privativă de libertate, nu vor putea beneficia de o asemenea indemnizație, ei fiind lipsiți de orice sursă de existență la liberare, or prin restricția respectivă statul nu va asigura condiții pentru un trai decent și nu va contribui la realizarea respectării dreptului la un trai decent pentru aceste persoane.

În acest context, alineatul (1) a articolului 15¹ a fost completat cu norma care statuiază că la eliberarea **repetată** din locurile de detenție condamnatul beneficiază de o indemnizație unică în mărimea minimului de existență pe țară pentru anul precedent”.

În ce privește asistența medicală, articolul 16 a fost completat cu prevederea privind dreptul persoanelor eliberate din locurile de detenție de a beneficia de asistență medicală gratuită în conformitate cu legislația în vigoare și în volumul

stabilit de Legea nr. 1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

Odată cu adoptarea Legii nr. 60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități noțiunea de *invalidii* (persoanele invalide) a fost substituită (persoanele au fost identificate) ca *persoane cu dizabilități severe și accentuate*, respectiv au fost introduse modificări la articolul 17 din Legea cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție.

Scopul și obiectivele proiectului sunt următoarele:

Adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție semnifică un sistem de activități, intervenții în domeniul adaptării sociale a persoanelor eliberate din locurile de detenție. Adaptarea socială apare ca un pas important în contextul racordării legislației naționale la standardele internaționale, avînd ca scop reintegrarea în societate a persoanelor eliberate din locurile de detenție.

Proiectul are ca obiectiv de bază susținerea persoanelor eliberate din locurile de detenție în vederea adaptării lor în societate după eliberare și crearea unui sistem de stat eficient de tutelă postpenitenciară.

Fundamentele proiectului sunt următoarele:

Implementarea proiectului de față nu atrage cheltuieli financiare.

Rezultatele și prioritatea proiectului:

Proiectul este compatibil cu prevederile actelor legislative și normative care reglementează domeniul în cauză și corespunde exigențelor tehnicii legislative.

Requizele de transparență și accesibilitate:

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 297-XIV din 24 februarie 1999 cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție a fost plasat pe pagina web a Ministerului Justiției, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare* la data de 31 ianuarie 2013.

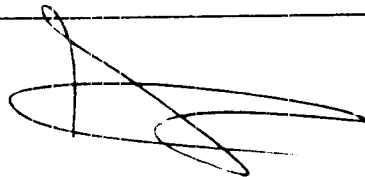
Ordonanțele autorităților care au avizat proiectul de act legislativ:

Rezultatele avizării și ale semnificatelor electorale:

Proiectul a fost coordonat cu toate autoritățile interesate.

Proiectul de lege a fost expediat Centrului Național Anticorupție pentru aprecierea nivelului coruptibilității. Prin raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege, Centrul Național Anticorupție nu a constatat elemente de coruptibilitate și incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție.

Ministru

Oleg EFRIM